



Warszawa, 11 grudnia 2018 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz
niektórych innych ustaw**

(druk nr 1043)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa zawiera postanowienia regulujące zagadnienia dotyczące obowiązku zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem po jego śmierci przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym regulacje określające tryb i zasady ujawnienia tajemnicy na wniosek osoby bliskiej pacjenta oraz udostępniania jej dokumentacji medycznej. W związku powyższym przewiduje się zmianę art. 40 w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz art. 3, 14 i 26 w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

W obecnym stanie prawnym art. 40 ust. 3a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty przewiduje możliwość wystąpienia ze sprzeciwem jedynie przez osobę bliską (inną niż osoba bliska żądająca ujawnienia) wobec ujawnienia przez lekarza tajemnicy lekarskiej po śmierci pacjenta. Nowelizacja wprowadza zaś możliwość wyrażenia przez pacjenta za życia sprzeciwu wobec ujawnienia dotyczącej go informacji po śmierci. Sprzeciw ten dołączany miałby być do dokumentacji medycznej.

W przypadku sporu między osobami bliskimi o ujawnienie tajemnicy lekarskiej lub o zakres takiego ujawnienia w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty wprowadza się regulację, zgodnie z którą zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraża sąd, o którym mowa w art. 628 Kodeksu postępowania cywilnego, w postępowaniu nieprocesowym na wniosek osoby bliskiej lub lekarza.

Natomiast przypadku, gdy pacjent za życia sprzeciwił się ujawnieniu tajemnicy lekarskiej, sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby bliskiej, może wyrazić zgodę na ujawnienie tajemnicy i określić zakres jej ujawnienia, jeżeli jest to niezbędne:

- w celu dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia, z tytułu śmierci pacjenta,
- dla ochrony życia lub zdrowia osoby bliskiej.

Wydając postanowienie, w obydwu przypadkach, sąd bada:

- interes uczestników postępowania,
- rzeczywistą więź osoby bliskiej ze zmarłym pacjentem,
- wolę zmarłego pacjenta.
- okoliczności wyrażenia sprzeciwu.

Ze zmianami w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty zsynchronizowano zmiany w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Dodawany nowelizacją ust. 2b w art. 14 przewiduje, że zakres ujawnienia tajemnicy związanej ze zdrowiem pacjenta przez osoby wykonujące zawód medyczny, może zostać określony przez pacjenta lub przez jego przedstawiciela ustawowego. Art. 14 ust. 4, w brzmieniu proponowanym nowelizacją, dopuszcza wyrażenie sprzeciwu wobec ujawnienia tajemnicy po śmierci pacjenta nie tylko przez osoby bliskie, ale także przez samego pacjenta za życia. Natomiast ust. 6–8 w art. 14 powtarzają dyspozycję art. 40 ust. 3b–3d ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, upoważniając sąd, o którym mowa w art. 628 Kodeksu postępowania cywilnego, do rozstrzygnięcia sporów pomiędzy osobami bliskimi w przypadku wyrażenia przez jedną z nich sprzeciwu wobec ujawnienia tajemnicy po śmierci pacjenta, a także wzruszenia sprzeciwu wyrażonego przez samego pacjenta.

Zmiany proponowane w art. 26 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta wprowadzają analogiczne do powyższych regulacje odnoszące się do udostępniania dokumentacji medycznej, po śmierci pacjenta, osobom bliskim.

Ustawa wprowadza również zmianę w art. 181 Kodeksu postępowania karnego, rozszerzającą katalog przypadków, w których możliwe jest przesłuchanie osób zwolnionych z tajemnicy zawodowej, bez konieczności wyłączenia jawności rozprawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 73. posiedzeniu w dniu 6 grudnia 2018 r.

Projekt ustawy jest efektem petycji skierowanej przez Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych – Pracodawców. Został wniesiony przez sejmową Komisję do Spraw Petycji (druk sejmowy 1998). W pierwszym czytaniu stanowił on przedmiot prac sejmowej Komisji Zdrowia. Komisja podjęła uchwałę o skierowaniu projektu do podkomisji. Komisja Zdrowia w sprawozdaniu (druk sejmowy 3019) wprowadziła istotne zmiany do projektu ustawy. Zaproponowała między innymi zmianę tytułu ustawy. Pierwotnie projektowana ustawa nosiła tytuł: o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Ponadto zakres projektowanej ustawy uległ znacznemu rozszerzeniu, wynikającemu z uwzględnienia uwag zgłaszanych do projektu w szczególności przez Rzecznika Praw Pacjenta oraz Prezesa Naczelnej Izby Lekarskiej.

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 73. posiedzeniu Sejmu, w jego trakcie nie zgłoszono poprawek.

Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu Komisji.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Mirosław Reszczyński

Starszy legislator